

Bratislavský KURIÉR[®]

denné aktuality na www.bakurier.sk

Staré Mesto upozorňuje na hluk

Bratislavské Staré Mesto vyzýva na riešenie neúnosnej hlučnosti diaľnice D2 v úseku od Mosta Lanfrancini po Tunel Sitina, na ktorú dlhodobo miestni obyvatelia upozorňujú. Výzvu mestská časť adresuje predstavenstvu Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) ako vlastníčkovi diaľnice i Ministerstvu dopravy SR ako jej akcionárovi. Chýbajúcu protihlukovú bariéru považujú občania za výsmech voči nim.

"Miestne zastupiteľstvo vyzýva predstavenstvo Národnej diaľničnej spoločnosti a Ministerstvo dopravy SR, aby bezodkladne a účinne riešili hlučnosť diaľnice D2 v úseku od Mosta Lanfrancini po Tunel Sitina, ktorá dlhodobo obťažuje obyvateľov dotknutého územia s dosahom na ich zdravie," konštatuje sa v uznesení, ktoré prijali staromestskí poslanci na ostatnom zasadnutí.

Ministerstvo dopravy SR v reakcii pre TASR uviedlo, že spolu s NDS je toho názoru, že na základe vykonaných meraní hluku je v danej lokalite viacero zdrojov hlukovej záťaže. "Ide teda o kumulovanú hlukovú záťaž, ktorú je potrebné riešiť komplexne v spolupráci NDS ako vlastníka diaľnice D2 a magistrátu ako vlastníka a správcu ďalších komunikácií v lokalite," uviedla Miriama Švikruhá z odboru komunikácie rezortu dopravy.

(bak, TASR)

Samosprávy dvíhajú poplatky za materské školy

(Viac o téme na str. 7) (foto TASR)

Mnohé zariadenia sociálnych služieb zdraželi

Ceny sa zvyšujú nielen za potraviny či energie, ale i za služby. Konkrétne išli hore poplatky za domovy sociálnych služieb, a to v niektorých prípadoch až o stovky eur. Ako sú na tom tie bratislavské a majú mať ich klienti obavy?

Viaceré zariadenia sociálnych služieb od začiatku nového roka, alebo dokonca pred koncom toho starého, zdraželi. Dvihli sa mesačné poplatky za pobyt, za čo môže inflácia, aj dohodnuté zvyšovanie platov zamestnancov vo verejnej správe. Nielen súkromníci, ale aj niektoré samosprávy zvýšili poplatky od pár desiatok, až po stovky eur. Tak napríklad,

v zariadení sociálnych služieb v Rohožníku pri Malackách čiastka za mesačný pobyt narastla o cca 150 eur. Zatiaľ čo v decembri tunajší klienti platili okolo 750 eur, po novom je to 911 eur. A tak je otázkou, čo bude s poplatkami za domovy sociálnych služieb v rámci Bratislavského samosprávneho kraja.

Ceny a dopyt sú zatiaľ nemenné

"V zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK nedošlo k zvyšovaniu úhrady za poskytovanie sociálnej služby," ubezpečila nás hneď na úvod hovorkyňa BSK, Lucia Forman.

(pokračovanie na str. 5)

Nemocnica Bory má povolenie na prevádzku

Rok 2023 odštartovalo hneď niekoľko pozitívnych správ, ktoré by mohli predznamenať, že v slovenskom zdravotníctve sa veci hýbu k lepšiemu. Dobrú správu pre pacientov priniesli odborníci z Transplantačného centra v Nemocnici akad. L. Déreza. Tí zrealizovali unikátnu transplantáciu obličky.

Nemocnica Bory, ktorá vyrástla v bratislavskom Lamači, získala povolenie na prevádzku. Niektoré pracoviskách nemocnica otvorí už **v marci 2023**. Po dlhšom váhaní aj rezort zdravotníctva potvrdil informácie o výstavbe novej

Univerzitnej nemocnice Bratislava v lokalite Rázsochy. Tu však musíme byť s optimizmom stále opatrní.

Nová univerzitná nemocnica by mala byť dokončená v roku 2029

Ministerstvo zdravotníctva v súvislosti s výstavbou v lokalite Rázsochy predpokladá začiatok prác v druhom štvrtroku 2024. Objekt novej nemocnice by mal kopírovať pôdorys pôvodnej nemocnice. Zastavaná má byť plocha s rozlohou vyše 31-tisíc m². Nemocnica počítá s takmer 700 lôžkami.

(pokračovanie na str. 4)

Zastávky MHD sú plošne na znamenie

V hlavnom meste od pondelka zaviedol Dopravný podnik Bratislava (DPB) celoplošne zastávky na znamenie pre autobusovú a trolejbusovú dopravu. Električiek sa to netýka. Upravil aj premávku vybraných liniek, niektoré aj zrušil. Ide o úsporné opatrenia pre rastúce ceny energií, ako aj ďalších iných položiek.

"Pre cestujúcich stojacich viditeľne na zastávke sa nič nemení. Vozidlo v takomto prípade zastaví na zastávke automaticky, rovnako aj v prípade, ak sa v jej priestore už nachádza spoj inej linky," informoval bratislavský mestský dopravca. Pred vystupovaním z vozidla je potrebné vždy včas stlačiť tlačidlo na dopytové otvorenie dverí alebo tlačidlo stop.

Plošné zavedenie zastávok na znamenie pre autobusovú a trolejbusovú mestskú hromadnú dopravu podľa DPB neovplyvní čas odchodov jednotlivých spojov. Naďalej bude platiť, že vodič nemôže odísť zo zastávky v predstihu. Dáta z prevádzky bude dopravca analyzovať a v prípade potreby pristúpi k zmene jazdných dôb na konkrétnej linke.

DPB od pondelka upravil aj premávku vybraných liniek. Niektoré nízko vyťažené linky sú pre nepriaznivú finančnú situáciu hlavného mesta a dopravného podniku optimalizované. Trolejbusová linka 45 bude po novom jazdiť iba v ranných a popoludňajších špičkách pracovných dní. Linka 79 v Podunajských Biskupiciach bude premávať každý deň len vo vybraných časoch v špičke ráno a popoludní, a to v základnej trase.

(TASR)

Niektoré mestské časti zdvihli poplatky za materské školy až o 100 %, najdrahšie je Staré Mesto

Vzhľadom na nárast inflácie i cien za energie boli samosprávy nútené konať. Už takmer všetkých sedemnást' mestských častí Bratislavy zdvihlo mesačné poplatky za materské školy, pričom v niektorých

prípadoch ide o nárast sumy až o 50 %.

Na úvod je dobré uvedomiť si, že mesačný poplatok za pobyt dieťaťa v škôlke, teda školné, v podstate pre zriaďovateľa, teda jednotlivé mestské časti, predstavuje čiastočnú úhradu nákladov na dieťa v materskej škole.

Ide o akúsi spoluúčasť v starostlivosti o dieťa, ktoré žiadna mestská časť neutiahne sama a štát pritom pomocnú ruku nepodáva. Respektíve, iba v minimálnej miere. „Náklady na jedno dieťa v MŠ sú v Bratislave približne 4-tisíc eur ročne. Každý rodič,

ktorý má dieťa v škôlke, tak vlastne od mestskej časti dostáva každý rok dotáciu v tisícoch eur," uviedol starosta Ružinova Martin Chren. Situácia je navyše pri aktuálnom zvyšovaní životnej úrovne natoľko vážna, že na stole sú len radikálne riešenia. Výrazné

zvyšovanie spoluúčasti rodiča, teda poplatkov, alebo naopak, rušenie tried či v niektorých prípadoch i celých škôlok.

Staré Mesto zostáva najdrahšie

Podľa vyjadrenia vedenia Starého Mesta celoplošné

zvyšovanie cien potravín a energií mení poplatky na stravovanie, réžiu kuchýň v školských zariadeniach, ako aj poplatok za materskú školu či Školský klub detí.

(pokračovanie na str. 7)

Udialo sa v meste

Sven Šovčík sa stal poslancom

Bratislavské Staré Mesto má nového poslanca. Zložením poslaneckého sľubu na zasadnutí miestneho zastupiteľstva sa ním stal niekdajší komunálny poslanec Sven Šovčík. V miestnom poslaneckom zbore nahradil Veroniku Gubkovú. Tá sa poslancského mandátu vzdala, keďže sa stala hovorkyňou staromestského starostu a vedúcou referátu komunikácie. Šovčík sa v miestnom zastupiteľstve pridal k poslancovi Radoslavovi Števíčkovi, ktorý bol doteraz jediným poslancom z iného politického subjektu, ako je väčšina poslancov.

Parkovanie na Kollárovom námestí

Na Okresnom úrade (OÚ) Bratislava nepadlo ani po roku rozhodnutie vo veci projektu podzemného parkovacieho domu s takmer 300 parkovacími miestami na Kollárovom námestí a mestského parku s oddychovou zónou. Na projekt vydal staromestský stavebný úrad ešte na jeseň 2021 stavebné povolenie. Voči nemu však zaevidoval niekoľko odvolaní. Iniciatíva na vybudovanie podzemných garáží vyšla zo strany hlavného mesta v roku 2009.

Rozpočet najskôr v marci

Bratislavskí mestskí poslanci by sa mali rozpočtom hlavného mesta na rok 2023 zaoberať v marci. Dovtedy zostáva slovenská metropola v rozpočtovom provizóriu. Magistrát ubezpečuje, že na obyvateľov to zásadný vplyv nemá. Materiál by mal byť spracovaný a predložený mestským komisiám koncom februára. Rozpočtovým provizóriom začali rok 2023 viaceré bratislavské mestské časti, ako aj Bratislavský samosprávny kraj. Niektoré samosprávy vrátane BSK už majú schvaľovanie rozpočtu za sebou.

Česko/slovenské okamihy

České centrum Bratislava a Česká tlačová kancelária (ČTK) v spolupráci s veľvyslanectvom ČR na Slovensku a mestskou časťou Bratislava-Staré Mesto otvoria vo štvrtok 16. februára výstavu Česko/slovenské okamihy. Rozsiahlu kolekciu fotografií pripravila ČTK pri príležitosti 30. výročia rozdelenia Československa a vzniku dvoch samostatných republík. Výstava bude prístupná na Hviezdoslavovom námestí a zároveň v Galérii Českého centra. Autori výstavy vybrali takmer 130 fotografií.

Arriva počas prázdnin

V Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji budú počas budúceho týždňa (20. – 24. 2.) premávať autobusové spoje dopravcu Arriva v prázdninovom režime. Dôvodom budú jarné prázdniny na západnom Slovensku. Spoje tak budú premávať ako v pracovný deň školských prázdnin. „Ide o dočasnú zmenu, ku ktorej dochádza počas termínov školských prázdnin,“ pripomenul hovorca spoločnosti Arriva na Slovensku Peter Stach.

Pokuty na trhoch

Príprava občerstvenia zo surovín po dátume spotreby, potraviny neznámeho pôvodu či nevyhovujúca manipulácia so surovinami. Aj také nedostatky odhalili hygienici v zariadeniach stánkového a ambulatného predaja počas vlaňajších vianočných, respektíve mikulášskych trhov v Bratislavskom kraji. Od 29. novembra do 16. decembra minulého roka vykonali 48 kontrol v 44 zariadeniach stánkového a ambulatného predaja. Uložených bolo osem blokovaných pokút v celkovej sume 1250 eur.

Rekonštrukcia Konventnej ulice

Bratislavské Staré Mesto opäť rozbieha rekonštrukciu Konventnej ulice. V najbližšej dobe by mala pribudnúť žulová dlažba, zelené plochy a mobiliár. Práce by mali byť dokončené pred letom. Komplexná rekonštrukcia sa začala vlani v máji. Ide o prvú časť projektu revitalizácie rozsiahlej zóny Panenská a okolie, za ktorým stojí Staré Mesto. K rekonštrukčným prácam mestskej časti sa pripojila aj Bratislavská vodárenská spoločnosť.

Petržalka hľadá učiteľa

Bratislavská Petržalka hľadá opäť Učiteľa, na ktorého sa nezabúda. Ide o špeciálnu kategóriu v rámci každoročných oceňovaní najlepších pedagógov materských a základných škôl v pôsobnosti mestskej časti. Učiteľom s takýmto titulom sa môže stať súčasný, ale aj bývalý pedagóg. Nominácie je potrebné poslať do 10. marca poštou na oddelenie školstva petržalského miestneho úradu alebo elektronicky na e-mailovú adresu juraj.monsberger@petrzalka.sk.

Nový Istropolis

S výstavbou projektu Nový Istropolis na Trnavskom mýte plánuje developerská spoločnosť Immocap začať na jar 2024. Uviedol to riaditeľ developmentu spoločnosti Jakub Gosáň. V súčasnosti pracuje na získaní povolení. Nový Istropolis má nahradiť pôvodný Dom odborov, známy ako Istropolis, ktorého asanácia pokračuje. Po odstránení stavebných materiálov na povrchu budú práce pokračovať odkrývaním a asanáciou základových konštrukcií. Stavba má mať výšku 116 metrov.

Hrad Devín

Prvú fázu rozsiahlej obnovy hradu Devín v Bratislave, v rámci cezhraničného projektu Culture Across – Kultúrne mosty cez rieku Morava, ukončili. Do konca minulého roka sa podarilo napríklad zrekonštruovať kryciu stavbu ranokresťanských archeologických nálezov. Práce pokračujú aj tento rok, v ďalších etapách sa pripravuje zároveň reštaurovanie náleziska, ktoré mierne poškodilo zatekanie.

Centrum pre deti z Ukrajiny

V Bratislavskom Ružinove vzniklo nové denné centrum pre deti z Ukrajiny. Mestská časť ho otvorila v dlhodobu nevyužitom priestore v dome kultúry na Nivách. Náklady na energie, drobné zariadenie i prevádzku na tento rok pokryje grant. Jeho kapacita je 25 detí. Počet ľudí, najmä žien a detí, ktorí pred vojnou našli útočisko v Ružinove, sa šplhá do tisícov.

Nového Domino

S výstavbou Nového Domina, ktoré má nahradiť dlhoročne rozostavaný skelet projektu Domino na Jasovskej ulici v bratislavskej Petržalke, plánuje spoločnosť Subcentro začať v treťom až štvrtom kvartáli 2023. Projekt Domina získal súhlasné záväzné stanovisko mesta v roku 2008 a v roku 2011 mestská časť tomuto projektu vydala stavebné povolenie. Obyvatelia príľahlých bytoviek sa voči projektu ohradili, stavba bola následne zastavená.

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít. Najbližšie číslo vychádza 16. 3. 2023

Tyršovo nábrežie s najväčším počtom zásahov mestskej polície. Je Bratislava bezpečné mesto?

Často sa v spoločnosti šíria dohady o tom, ktoré lokality Bratislavy sú bezpečné a ktoré nie. Oslovili sme preto vedenie mestskej polície a požiadali o faktické údaje o tom, ako sme na tom s riešením kriminality v hlavnom meste. Vyjadrenia nám sprostredkovala hovorkyňa Barbora Krajčovičová.

Ako hodnotíte vývoj bezpečnostnej situácie v Bratislave za uplynulé roky?

Bezpečnostná situácia v hlavnom meste sa za posledné roky z pohľadu Mestskej polície Bratislava výrazne zlepšila.

Čomu za to vďačíme?

Predchádzal tomu rad opatrení na posilnenie bezpečnosti, ktoré postupne realizujeme aj v spolupráci s hlavným mestom (napr. zriadenie Útvaru zásahovej jednotky a kynológie, nové Operačné a kamerové stredisko, zvyšujúci sa počet kamier Mestského kamerového systému (v súčasnosti 616 kamier), zriadenie vysunutého pracoviska na Stavbárskej ulici, otvorenie vysunutých pracovísk v Rusovciach a v Devínskej Novej Vsi, a pod.)

Prečo je v niektorej oblasti Bratislavy kriminálnych udalostí viac a inde menej?

Bratislava je bezpečné mesto. Ani jednu z lokalít

nevnímame ako nebezpečnú. Hovoriť môžeme len o oblastiach, ktoré sú vyťaženejšie - sú vyhľadávanejšie väčším počtom ľudí a je väčšia pravdepodobnosť, že v nich môže dôjsť k častejšiemu páchaniu protiprávneho konania ako v iných, menej exponovaných, resp. pokojnejších, lokalitách.

Po pandemických obmedzeniach sa život v Bratislave a aj ten nočný, vracia k normálu. Zvyšuje tento fakt hrozbu?

Jednou z najvyťaženejších častí Bratislavy je centrum mesta, v ktorom však za posledné roky vnímame najväčší posun, čo sa týka bezpečnosti, a to

predovšetkým počas víkendových večerov, kedy sa chodia ľudia zabávať do podnikov v meste.

A ako sme na tom s Obchodnou ulicou, ktorú mnohí obyvatelia stále vnímajú ako najrizikovejšiu?

Útvar zásahovej jednotky a kynológie je síce útvarom s celomestskou pôsobnosťou, ale počas piatkov a sobôt sa venuje predovšetkým situácii na Obchodnej ulici a v okolí. Spolu s kolegami z Okresného veliteľstva v Starom Meste dokážu efektívne a rýchlo zasahovať v prípade ohrozenia života, zdravia alebo majetku.

Ak je človek, pove-

dzme v piatok večer v meste a je svedkom alebo obeťou trestnej činnosti, tak ako rýchlo vie hliadka mestskej polície zasiahnuť a pomôcť?

Priemerný dojazd hliadok v celom Starom Meste je pod troma minútami. V jeho častiach, kde zo skúsenosti vieme, že dochádza k väčšiemu počtu priestupkov, je to ešte kratšie.

Vieme byť aj konkrétnejší? Napríklad v počte policajných zásahov...

Vytiahli sme pre vás z našich štatistík počty prípadov, ktoré sme riešili na Obchodnej ulici a v jej bezprostrednej blízkosti (Kolárovo námestie, Vysoká, Poštová, Hurbanovo námestie a Suché mýto), od roku 2018 do predchádzajúceho roka. Ide o prípady očistené od dopravných priestupkov.

2018: 218
2019: 1153 (zriadená stanica v septembri, bez korony)
2020: 830
2021: 925
2022: 859

Len Obchodná ulica:
2018: 65
2019: 426 (zriadená stanica v septembri, bez korony)
2020: 295
2021: 460
2022: 493

Máte údaje aj o tom, v ktorých uliciach Bratislavy ste zasahovali najčastejšie?

Ulice s najväčším počtom priestupkov za rok 2022 (vrátane dopravných porušení) sú nasledovné:

Tyršovo nábrežie: 1 746
Majerníkova: 1 624
Bajkalská: 1 452
Námestie SNP: 1 315
Krasovského: 1 210

Berú tieto vaše záznamy do úvahy aj uplynulé roky, kedy bolo ľudí v exteriéroch menej, kvôli pandémie?

Štatistiky v týchto prípadoch nemusia byť výpočtové, a to najmä z dvoch dôvodov. Jednak sme mali predošlé roky výrazne ovplyvnené koronou, ľudia sa nechodili zabávať do mesta, mobilita bola výrazne nižšia a aj z rozprávaní kolegov a kolegýň z Obchodnej vieme, že práce bolo menej, keď boli zavreté prevádzky.

Pred časom ste otvorili pobočku aj v budove Pentagonu na Stavbárskej ulici, ktorého okolie je azda najproblematickejšie. Ako hodnotíte vývoj bezpečnostnej situácie tam?

Ďalšou lokalitou, v ktorej došlo, z nášho pohľadu, k zvýšeniu bezpečnosti, je Stavbárska ulica a jej okolie. Vysunuté pracovisko,

ktoré sme na rozmedzí Vrakune a Podunajských Biskupíc otvorili v septembri minulého roka, prinieslo do oblasti značné upokojenie situácie a pomohlo nám aj k lepšej miestnej znalosti. Obyvatelky a obyvatelia sa na nás čím ďalej, tým viac, osobne obracajú so svojimi podnetmi a žiadosťami o pomoc pri riešení rôznych situácií.

Koľko oznamov ste v tejto lokalite riešili od otvorenia prevádzky?

Od otvorenia stanice, na konci septembra 2022, riešili policajtky a policajti 231 oznamov, z ktorých vzišlo 10 podozrení z trestných činov. Zasahovali sme aj trikrát priamo v budovách na Stavbárskej ulici, kde sme kontrolovali spoločné nebytové priestory, keďže sa v nich neoprávnene zdržiavali cudzí ľudia.

Riešite aj tamojšie problémy s nelegálnym šírením drog?

Aj keď drogová trestná činnosť spadá pod Policajný zbor SR, tak ju, samozrejme, nemôžeme ignorovať. Aj vďaka tomu sme doposiaľ v tejto oblasti chytili dvoch dílerov drog. Vďaka dobrej miestnej znalosti a vzťahom s domákmi, nás Policajný zbor SR pravidelne žiada o asistenciu. Stalo sa tak doposiaľ v 35 prípadoch.

V praxi to funguje tak, že ak sú v oblasti policajné hliadky, tak je prípadov menej, lebo ľudia si dávajú pozor, alebo opačne viac, pretože polícia vidí a obratom rieši?

Platí aj to, že keď sú v nejakej lokalite prítomné policajtky a policajti, tak sa stretnú s väčším počtom prípadov. Preto aj narástol počet prípadov po otvorení stanice Útvaru zásahovej jednotky a kynológie a neznamená to, že by sa dialo viac priestupkov alebo trestných činov v tejto oblasti. Z týchto dôvodov je ťažké hľadať v týchto číslach nejaký trend alebo vyvodzovať závery.

(vt, foto TASR)

Nemocnica Bory má povolenie na prevádzku, na Rázsochách treba pridať

(Dokončenie zo str. 1)

„Z hľadiska štruktúry nemocnice sa počíta s približne 695 lôžkami, 20 operačnými sálami, 40 ambulanciami a asi 35-tisíc hospitalizáciami ročne,“ Dočasne poverený minister Lengvarský reagoval, že dopredu vedel, že projekty sú časovo „veľmi na hrane“. Vláda schválila 40 krízových opatrení. Ministerstvu zdravotníctva určujú, kde má pridať, aby sa splnili termíny plánu obnovy a neprepadli nám vyčlenené financie na tento aj ďalšie projekty.

Nemocnica Bory má

Pozitívna správa, ktorá obletela slovenské médiá koncom januára, povzbudila pacientov čakajúcich na transplantáciu obličiek. V Univerzitnej nemocnici na bratislavských Kramároch, sa po prvýkrát uskutočnila takzvaná ABO inkompatibilná transplantácia obličiek. Ide o transplantáciu, kedy príjemca mal krvnú skupinu 0 a darca, otec pacienta, krvnú skupinu B.

Na Rázsochách treba pridať

Koncom januára sa však rozprúdila diskusia o existencii rizika, že Slovensko pre meškanie projektov príde o časť peňazí z plánu obnovy. Podľa materiálu predloženého Úradom vlády SR chýba komplexný harmonogram prípravy celého

projektu výstavby novej univerzitnej nemocnice. Rizikom je aj samotný projektový tím, ktorý je dlhodobo odborne nekompletný a kriticky poddimenzovaný.

Dočasne poverený minister Lengvarský reagoval, že dopredu vedel, že projekty sú časovo „veľmi na hrane“. Vláda schválila 40 krízových opatrení. Ministerstvu zdravotníctva určujú, kde má pridať, aby sa splnili termíny plánu obnovy a neprepadli nám vyčlenené financie na tento aj ďalšie projekty.

Nemocnica Bory má

povolenie na prevádzku

Nemocnica Bory získala od Bratislavského samosprávneho kraja povolenie na prevádzku, o čom hneď po novom roku informo-

vala spoločnosť Svet zdravia a ProCare.

Prvé pracoviská nemocnice sa majú otvoriť v marci tohto roka. Nemocnica má mať 405 lôžok. Jej súčasťou bude okrem iného 16

operačných sál či urgentný príjem s heliportom. Poskytovať má zdravotnú starostlivosť vo viac ako 50 špecializáciách. Celkovo plánuje nemocnica zamestnať viac ako 1 500 ľudí.

Šesťpodlažný objekt má jedno podzemné podlažie, štyri nadzemné podlažia, piate technologické podlažie a na streche sa nachádza už spomínaný heliport. Investícia sa pohybuje na úrovni 240 miliónov eur.

Pacientovi daroval obličku otec s inou krvou

Pozitívna správa, ktorá obletela slovenské médiá koncom januára, povzbudila pacientov čakajúcich na transplantáciu obličiek. V Univerzitnej nemocnici na bratislavských Kramároch, sa po prvýkrát uskutočnila takzvaná ABO inkompatibilná transplantácia obličiek. Ide o transplantáciu, kedy príjemca mal krvnú skupinu 0 a darca, otec pacienta, krvnú skupinu B.

Podľa nemocnice ide o náročný proces s náročným rozhodovaním a ma-

nažmentom liečby, ktorý však prináša nádej a rozširuje dostupnosť transplantácie obličiek od živého darcu väčšiemu počtu pacientov. Tí by inak boli odkázaní čakať na obličku od mŕtveho darcu.

„Je to obrovská nádej pre všetkých pacientov, ktorí čakajú na transplantáciu obličiek a aj vďaka našim odborníkom z Transplantáčného centra je pre nich takáto liečba na Slovensku dostupnejšia. Veľmi ma teší keď vidím ako sa pokroky v medicíne dotýkajú aj našich pacientov, a som veľmi vďačný za všetkých našich odborníkov, ktorí majú odvahu na inovatívne riešenia s výsledkom záchrany života alebo skvalitnenia každodenného fungovania pacienta.“ uviedol riaditeľ UNB Alexander Mayer. ABO inkompatibilná transplantácia obličiek sa na Slovensku prvýkrát zrealizovala pod vedením doc. MUDr. Zuzany Žilinskej PhD., MPH, MHA.

(bak, TASR)

— INZERCIA —

www.konditoreikormuth.sk

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

Rozpadajúce sa terasy petržalských panelákov. Za ich havarijný stav môžu nedoriešené vlastnícke práva

Stále častejšie sa dozvedáme o tom, že sa v Petržalke doslova rozpadlo ďalšie rozľahlé panelákové schodisko či príľahlá terasa. Tieto nekvalitné pozostatky komunizmu sú v drvivej väčšine v dezolátnom stave, ktorý ohrozuje bezpečnosť tamojších obyvateľov.

Prečo zašla situácia až tak ďaleko a či má vôbec riešenie, sme sa opýtali vedenia mestskej časti.

17 bezpečných úsekov?

V Petržalke sa nachádza celkovo cca 37 pochôdných terás, ktoré boli vybudované ako súčasť obytných domov pred 40 - 50 rokmi, s funkciou pristavanej technickej vybavenosti. Zo všetkých 37 terás má mestská časť Bratislava-Petržalka zverené magistrátom do správy 17 daných úsekov. Konkrétne sú to tieto:

1. Beňadická ulica 5, 7
2. Beňadická ulica 13, 15, 17, 19
3. Bohrova ulica 3, 5
4. Blagoevova ulica 22, 24
5. Fedinova ulica 2, 4
6. Gessayova ulica 41, 43
7. Holíčska ulica 13, 15
8. Jasovská ulica 10, 12
9. Osuského ulica 1, 1a, 3, 3a
10. Rovniankova ulica 2, 4, 6
11. Rovniankova ulica 12, 14, 16;
12. Rovniankova 13, 15
13. Mánesovo námestie 1-8
14. Mlynarovičova ulica 14, 16, 18, 20, 22, 24
15. Strečnianska ulica 9, 11
16. Topoľčianska ulica 12, 14
17. Znievska ulica 13, 15, 17, 19

Problematických zvyšných dvadsať

Zvyšné úseky spravujú iné subjekty, najčastejšie Bytové družstvo Petržalka, iné zas patria súkromným vlastníkom. Bavíme sa teda o ďalšej dvadsiatke terás, ktoré môžeme pokojne nazvať – časované bomby, pretože práve tieto sú tou najväčšou hrozbou pre obyvateľov a najväčšou starosťou pre vedenie Petržalky zároveň. „Pokiaľ akýkoľvek majetok nachádzajúci sa v katastri Petržalky (cesta, chodník, ihrisko či park) nemá oficiálneho vlastníka, mestská časť vie pristúpiť k náprave, avšak iba v prípade havarijných a život ohrožujúcich stavov. Následne sa aj na základe tohto stavu a investície vieme pokúsiť získať daný objekt do nášho majetku, aby sme sa oň mohli starať dlhodobo.

bo. Nie je to však prípad drvivej väčšiny spomínaných terás, ktoré podľa nás i ďalších úradov vlastníka majú, i keď to oni zväčša dlhodobo rozporujú. Na ich vlastníckom práve a s ním spojenej zodpovednosti to však nič nemení,“ priblížila situáciu hovorkyňa Petržalky Mária Halašková, podľa ktorej sú teda najväčším problémom, pre ktorý sa terasy rozpadajú, nevyjasnené vlastníctva: „Mestská časť adresovala a stále adresuje vlastníkom a správcom poškodených a nebezpečných terás, na základe pasportizácie a podnetov od občanov, viacero výziev na odstránenie havarijného stavu poškodených úsekov v požadovanom čase. Rovnako postupuje v medziach zákona aj náš stavebný úrad. Žiaľ, realita je často taká, že na výzvy nereagujú

a terasy nechávajú doslova na pospas osudu a mestská časť, ani jej stavebný úrad nedokáže vlastníkov v aktuálnom legislatívnom rámci prinútiť k náprave.“

Desaťtisícové investície do cudzieho majetku

Posun preto nenastal od apríla minulého roka ani v prípade spadnutého betónového zábradlia na Holíčskej 1-3. Vlastník a správca (podľa evidencie magistrátu i mestskej časti - Bytové družstvo Petržalka), totiž vlastníctvo a svoju správcovskú povinnosť, nielen v tomto prípade, dlhodobo budujú zo strany petržalskej samosprávy využité všetky zákonné postupy, pravdepodobne skončí preukázanie vlastníctva až na súde. Ten sa však môže vliecť roky. A tak sa v tom-

to prípade stávajú obeťami bežní ľudia, obyvatelia príľahlých panelákov, ktorí sa nevedia domôcť nápravy škôd. „V minulom roku sa nám na miestnom úrade konečne podarilo rozbehnúť komplexnú pasportizáciu všetkých pochôdných terás v Petržalke. Aj vďaka nej sa ukázalo a ukazuje, že viacero úsekov terás - nielen v správe mestskej časti - sa nachádza v havarijnom a neopraviteľnom stave. Prioritu v opravách majú, prirodzene, nami spravované úseky. Dôka-

lém spadnutého zábradlia schodiska v úseku terasy Jasovská 12, ktoré bude z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu zbúrané a nahradené novým schodiskom. Nevyhovujúci stav zábradlia evidujeme aj v úseku terasy na Jasovskej 2, vo vlastníctve hlavného mesta; páskou sme zabezpečili aj schodisko na Blagoevovej vedľa obchodného domu Tesco, a to i napriek tomu, že nie je v našej správe,“ uzavrela. Mestská časť pritom na svoje náklady ročne investuje len

zom sú napríklad nedávno zrekonštruované schodiská na Rovniankovej 2, Fedinovej 2 a Beňadickej 5-13, ktoré spolu samosprávnou kasu vyšli na desiatky tisíc eur,“ doplnila hovorkyňa aktuálne zásahy Petržalky na problematických úsekoch a zdá sa, že v najbližšom čase nebudú jediné. „Najnovšie riešime prob-

do stavebných úprav úsekov terás v jej správe cca 80 až 120-tisíc eur, vrátane odborných znaleckých posudkov, ich údržby (čistenie, vysýpanie košov, posýpanie soľou v zime...). Ďalšie desiatky tisíc eur tvoria náklady na opravy havarijných stavov terás v správe iných subjektov.

(vt)

Mnohé zariadenia sociálnych služieb zdraželi. BSK poplatky v domovoch ponechal

(Dokončenie zo str. 1)

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“), je totiž zriaďovateľom štrnástich domovov sociálnych služieb s najväčšou kapacitou, v porovnaní s ostatnými poskytovanými druhmi sociálnych služieb. Navyše, záujem o tieto služby zo strany Bratislavčanov neklesá: „Dopyt po tomto druhu sociálnej služby je kontinuálny a dostupnosť nie je vo väčšine zariadení determinovaná viacročným čakaním. Závisí to aj od kapacity zariadenia a formy sociálnej

služby, pričom platí, že čím je zariadenie väčšie, tým menej žiadostí v evidencii eviduje,“ objasnila nám hovorkyňa.

Príprava na zmeny foriem sociálnych služieb

Napriek pôvodným cenám, vedenie BSK pracuje na pláne zmien v prípade zariadení sociálnych služieb, ktorých je zriaďovateľom: „Bratislavský samosprávny kraj aktívne vstúpil do procesu deinštitucionalizácie a transformácie zariadení sociálnych služieb. Posledné strategické a koncepčné materiály

Ide za hranice bežného

Toyota bZ4X je vynikajúci na ceste aj v teréne.

Ťažko zapamätateľný názov modelu bZ4X sa môže zdať akoby ho vytvoril generátor náhodných slov, písmen, či kódov. V skutočnosti má význam a keď si ho vysvetlíme, asi si ho aj skôr zapamätáte. Prvé dve písmená

sú skratkou anglického výrazu beyond Zero, čo poukazuje bezemisnú prevádzku, číslica 4 odkazuje na veľkosť auta, X zasa, že ide SUV, resp. crossover. Logicky z toho vyplýva, že v rodine bZ budú aj iné veľkosti a iné karosárske verzie. Do roku 2025 by ich malo byť až sedem. Toyota bZ4X je dostupná s po-

nom predných kolies 2WD alebo s pohonom všetkých štyroch kolies AWD. Prednokolku poháňa elektromotor so 150 kW a 265 Nm, štvorkolku dva elektromotory po 80 kW a 168 Nm, Celkový výkon je teda 160 kW, resp. 336 Nm. Práve verzia AWD má unikátny systém X-Mode s rôznymi jazdnými režimami

v teréne. Ako jediné svojho druhu má akýsi off-roadový tempomat, vám stačí zvoliť rýchlosť a potom už iba točiť volantom, o všetko ostatné sa postará elektronika. S týmto režimom sme v rámci testov prešli aj taký terén, do akého by som za normálnych okolností nešiel ani s oveľa outdoorovejšie pôsobiacim SUV.

100 rokov

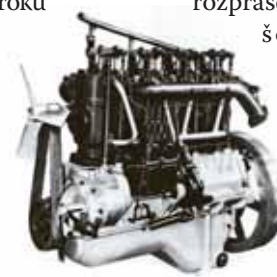
Dieselový motor oslavuje sté výročie využitia v autách.

Rudolf Diesel začal pracovať na vývoji vznetrového motora už v roku 1885, ale prvý funkčný prototyp dokázal postaviť až o 13 rokov neskôr, v roku 1897. Do automobilu sa dostal presne pred sto rokmi, v roku

lo z nepriameho komôrkového na priame, čerpadlo prešlo od mechanického k plne elektronickému regulovaniu. Vznetrový motor vystriedal rotačné čerpadlo, radové, vstrekače čerpadlo-dýza až dospel ku common-railovému vstrekovaniu. Vstrekače ako také sa zmenili mechanických, cez elektrické solenoidové až na piezoelektrické. Zjemňovalo sa rozprášenie paliva, zvyš-

oval sa počet vstrekaných dávok v rámci cyklu, vstrekačový tlak. Zrýchľovala sa riadiaca elektronika, zdokonaľovalo

sa preplňovanie, pribúdali systémy na spracovanie výfukových plynov – najprv oxidačný katalyzátor, potom filter pevných častíc a nakoniec aj SCR filter, ale aj ďalšie pomocné systémy – štart-stop, mild-hybridná technika atď. Dnes je dieselový motor na vrchole svojich možností, no zdá sa, že v Európe neprežije. Pritom ešte pred niekoľkými rokmi bol považovaný za záchranu Zeme. V porovnaní s benzínovým motorom má totiž nižšiu spotrebu aj teda aj nižšiu tvorbu emisií CO₂.

Klame telom

je dvojspojková EDC ako sme boli pri Renaulte zvyknutí, ale CVT od aliančného Nissanu. Na jazdnom preja-

Systémový výkon bude 116 alebo 147 kW, podľa verzie. S pohonom 4x4 sa nepočíta, hoci to podlahová platforma umožňuje a aliančný partner Nissan ho aj ponúka. Špecifikom Australu je systém natáčania 4Control, ktorý sa bude dodávať k hybridnej verzii. Aj so základným podvozkom bez 4Controlu však Austral jazdí mimoriadne dobre. Kolesá výborne kopírujú vozovku, karoséria sa po prejazde nerovností rýchlo usadí, nehojdá sa, neposkakuje. Aj bočné náklony sú len mierne.

Renault Austral jazdí ako hatchback, nie ako stredne veľké SUV.

Je postavený na celkom novej podlahovej platforme, ktorá je extrémne pevná,

umožňuje implementovať rôzne elektrifikované pohony. Zatiaľ je na Slovensku v ponuke jediný motor – 1,33 TCE s manuálnou alebo automatickou prevodovkou. Tá automatická už nie

ve však nespoznáte, že je to CVT. S manuálnou prevodovkou poskytuje 103 kW, s CVT 116. Neskôr ponuku doplní full hybrid založený na celkom novom 1,2-litrovom benzínovom motore.

Novinky MG HS

Je verné tradičným hodnotám. Po šiestich mesiacoch od úspešného vstupu na český a slovenský trh prichádza značka MG s tretím modelom v podobe benzínového SUV HS. Na pohon slúži

1,5-litrový motor so 119 kW, ktorý sa dodáva so 6-stupňovou manuálnou alebo 7-stupňovou dvojspojkovou prevodovkou. Základná cena je 26 970 €.

Voyah Free

Slovenský importér značky Dongfeng prináša na slovenský trh skutočnú špecialitu – Voyah Free. Ide o elektrické SUV vyššej strednej triedy s dĺžkou 4,9 metra, 106 kilowattodinným akumulátorom a dojazdom

vo WLTP 500 km. Systémový výkon dvoch elektromotorov (jeden na každej náprave) je 360 kW (480 k). Uvádzaacia cena je 85 990 €.

Oficiálne prvým osobným autom so vznetrovým motorom je Mercedes-Benz 260D z roku 1936. Vznetrový motor ako taký prešiel obrovským vývojom. Vstrekovanie ako také sa zmeni-

**auto
magazín**

„Lepšie raz vidieť ako stokrát čítať.“

**auto
magazín**

Sledujte náš YouTube kanál!

Rubriku pripravuje **AUTO MAGAZÍN**, najčítanejší motoristický časopis na Slovensku

Samosprávy dvíhajú poplatky za materské školy. V Bratislave budú stáť od 50 do 90 eur

(Dokončenie zo str. 1)

Nové sumy, ktoré schválili poslanci prijatím všeobecne záväzného nariadenia, budú v tejto mestskej časti platiť od 1. marca 2023. V tomto prípade sa ale základný mesačný príspevok na pobyt dieťaťa v materskej škole nemení, pretože zostáva na úrovni 90 eur, čo je najvyššia suma v rámci Bratislavy. Navyše, o desať eur sa znižuje doterajšia zľava pre rodičov s trvalým pobytom v mestskej časti Bratislava Staré Mesto. Po uplatnení zľavy teda staromestský rodič zaplatí mesačne 55 eur, pričom v minulosti platil za pobyt dieťaťa v škôlke 44 eur. Rovnako sa tu nemení ani mesačný príspevok za pobyt dieťaťa v školskom klube, ktorý zostáva na úrovni 40 eur. No aj tu Mestská časť zasahovala. Zrušila desať eurovú zľavu pre deti s trvalým pobytom.

Petržalka

Suma sa zmení, no zatiaľ nie je isté o koľko

Iná situácia je v mestskej časti Bratislava – Petržalka, kde sa poplatky prehodnocujú každoročne, aby zohľadňovali finančnú situáciu. Výšku pobytu dieťaťa zatiaľ vedenie MČ stále prehodnocuje a jednotná suma ešte schválená nebola. No z rovnakého dôvodu bolo vedenie MČ nútené už v decembri 2022 zvýšiť ceny stravného v školách a škôlkach, v ktorých je zriaďovateľom. Zatiaľ čo do konca roka 2022 boli ceny potravín v 11 základných a 27 materských školách Petržalky určené III. finančným pásmom, po novom prešli až do V., najvyššieho možného finančného pásma. V praxi to znamená, že v priemere na 20 pracovných dní v mesiaci budú musieť rodičia siahnúť do vrecka o asi 20 eur hlbšie. A zdá sa, že o chvíľku si v Petržalke rodičia priplatia aj práve za spomínaný pobyt dieťaťa v materskej škole: „V kontexte rastúcich cien a energetických nákladov vo všetkých sektoroch uvažujeme o zvýšení poplatku za pobyt dieťaťa v materskej škole zo 40 na 70-75 eur. Toto rozhodnutie však ešte nepadlo a konkrétny návrh na zák-

lade reálnych prepočtov dopadov vládnych opatrení a inflácie, bude pravdepodobne predložený na marcovom zastupiteľstve, s účinnosťou od apríla 2023,“ upresnila nám hovorkyňa mestskej časti.

Poslanci v Novom Meste už schválili navýšenie príspevku na 75 eur za mesiac.

Prirodzená potreba zvýšiť poplatky za pobyt dieťaťa v tunajších MŠ vznikla aj z dôvodu vytvorenia desiatok nových tried v existujúcich škôlkach a sprevádzkovaním dvoch úplnenových-MŠFedinova a MŠ Fialová v Slnečniciach. Za celé štyri roky sa tak v Petržalke podarilo vytvoriť až 23 nových tried, čo je asi 580 detí za viac ako 3,5 milióna eur. „Zvýš

Nový šéf Rádia Slovensko Roman Bomboš: „Zmeny by mali prichádzať postupne.“

V januári sa stal novým šéfom Rádia Slovensko jeho dlhoročný moderátor **Roman Bomboš**. Spýtali sme sa ho, aké zmeny čakajú na poslucháčov a ako on vníma túto profesionálnu výzvu.

Poslucháči vás dlhé roky poznali ako moderátora. Je to aj pre vás veľká zmena?

Samozrejme, že je to celkom nová situácia, pretože doteraz som sa pohyboval len vo svojom vysielacom čase a teraz sa na celé vysielanie musím pozeráť komplexne. A zodpovednosť za seba a svoj blok vystriedala zodpovednosť za celé vysielanie. Výhodou však je, že niekoľko rokov pripravujem vikendový magazín To najlepšie z týždňa, kde sumarizujem to naj, čo sa odvysielalo a na to som si vždy musel napočúvať všetky relácie, takže ten komplexný prehľad som v podstate aj tak mal.

Aké zmeny plánujete zaviesť?

Prvé zmeny poslucháči zaregistrujú už od 6. februára. V rannom vysielaní sa im nebude prihovárať moderátorská dvojica. Zároveň pohneme s našou moderátorskou základňou a niektoré hlasy sa objavia v iných časoch, ako boli ľudia doteraz zvyknutí. Takisto prechádzame na takzvaný 'jinjand systém', čiže počas dňa sa v jednotlivých blokoch budú striedať mužské a ženské hlasy. Moderátorské dvojice sa vo vysielaní budú objavovať len počas sviatočného vysielania alebo pri špecializovaných typoch relácií. Náš vysielací deň sa začne Budíčkom o piatej, potom pokračujeme ran-

ným vysielaním, kde nebudú chýbať všetky potrebné informácie, ktoré človek na nadchádzajúci deň potrebuje. Niektoré rubriky sa pres

Topmodelka Michaela Kocianová sa rozhodla pomáhať aj bratislavským seniorom

Michaelu Kocianovú (34) môžete poznať z titulných stránok prestížnych magazínov či ako tvár renomovaných reklamných kampaní. Topmodelka slovenského pôvodu, ktorej sa podarilo presadiť vo svete, najnovšie rozširuje svoje pole pôsobnosti tým, že si v Bratislave založila občianske združenie. Ako sama vraví, začína vracieť svoj dlh spoločnosti.

Aj keď ste sa nenarodili v hlavnom meste, predsa len už roky žijete v Bratislave. Dá sa povedať, že v hlavnom meste máte také to hlavné zázemie?

Narodila som sa v Partizánskom a vyrastala som v Trenčíne. Do Bratislavy sa vraciam takmer stále, nakoľko tu má pôsobisko moje OZ Vetulus.

Kde všade vo svete ste počas Vašej modelin-govej kariéry žili?

Počas mojej kariéry som pôsobila vo viacerých mestách. Napríklad New York, Londýn a Paríž. V New Yorku som nechala srdce a žila tam najdlhšie – sedem a pol roka. Na začiatku mojej kariéry som strávila pár mesiacov aj v Japonsku. Boli to skvelé roky života.

Určite ste mali dvere vo svete dokorán otvorené, a tak, prečo ste si napokon vybrali Bratislavu ako mesto, kde si napríklad zadovážiť bývanie

Tehelné pole čakajú hneď v úvode jarnej časti atraktívne zápasy

Belasých po remíze 1:1 v Dunajskej Strede čakajú v úvode jari čakajú v úvode jari dva zaujímavé domáce zápasy. Na Tehelnom poli zažije premiéru aj nový trávnik zo Záhoria, ktorý bol položený po uskutočnení úspešného januárového podujatia Winter Games. Zverenci Vladimíra Weissa st. sa po prvýkrát v novom roku predstavia doma na Tehelnom poli **v sobotu 18. februára o 15:00**. V úvodnom domácom zápase jari vyzvú Banskú Bystricu, ktorá sa v ligovom meraní síl predstavila v hlavnom meste naposledy

v máji 2015. Medzičasom však už hrala na novom Tehelnom poli, bolo to na jar 2021 v Slovenskom pohári. Pre oba tímy to bude veľmi dôležitý zápas – Slovan potrebuje body v boji o titul, Banská Bystrica je naopak po víťazstve 3:0 nad Trenčínom v reálnej bitke o účasť v hornej šestke. Belasí sa v Banskej Bystrici predstavili pred pár dňami, v dohrávke osemfinále domáceho pohára zvíťazili 2:1.

V druhom domácom zápase jarnej časti **v sobotu 4. marca o 16:30** čaká belasých 166. pokračovanie

najslávnejšieho slovenského derby, v ktorom vyzvú Spartak Trnava. Bude to posledné kolo základnej časti, v ktorom určite zno-

vu pôjde o veľa – o body, tabuľkové postavenie, a samozrejme aj o prestíž. Na jeseň sa v Trnave zrodila remíza 0:0, rovnaký

výsledok sa zrodil aj na Tehelnom poli vo februári minulého roka.

Ešte pred derby sa fanú-

šikovia môžu tešiť na nevšednú aktivitu. Vo **štvrtok 2. marca o 16:30** sa na Tehelnom poli uskutoční otvorený tréning A-mužstva, ktorý si fanúšikovia môžu pozrieť v celej dĺžke a naživo. V rámci otvoreného tréningu je na programe aj autogramiáda s hráčmi a tlačová konferencia, na ktorej budú môcť priaznivci belasých položiť otázky, ktoré ich zaujímajú.

Vstupenky na domáce zápasy belasých sú v predaji online v sieti **Ticketmedia.sk**.

Žreb osemfinále 24. februára, v predaji posledných pár tisíc vstupeniek

Už v piatok 24. februára 2023 sa uskutoční žreb osemfinále Európskej konferenčnej ligy 2022/23. Medzi žrebovanými tímami bude aj ŠK Slovan Bratislava.

Súper belasých vzíde spomedzi **šestnástich tímov**, medzi ktorými sú dva kluby z talianskej Serie A, po jednom zástupcovi majú Portugalsko, Belgicko, Turecko, Srbsko či Poľsko. Snáď najzaujímavejšími možnými protivníkmi sú značky ako Lazio Rím,

Fiorentina, Partizan Belehrad, Anderlecht Brusel či

Trabzonspor s Marekom Hamšíkom.

Na domácu odvetu osemfinále, ktorá sa odohrá vo

štvrtok 16. marca 2023 na Tehelnom poli, sú vstupenky v predaji v sieti **Ticketmedia.sk**.

Vstupenky boli v predaji ešte v decembri za špeciálne vianočné ceny od 20 eur, po sviatkoch začali platiť aktuálne ceny od 25 eur. Slovan naďalej ponúka fanúšikom možnosť zabezpečiť si svoje miesto na osemfinále za súčasnú cenu, ktorá sa po žrebe a po tom, ako spoznáme súpera, bude meniť.

Prioritou klubu je prilákať na štadión čo najviac slovanistov a slovanistiek, ktorí chcú vidieť osemfinále, no zároveň podporiť svoj klub bez ohľadu na to, kto vzíde zo žrebu. Pre týchto fanúšikov sú teda určené aktuálne výhodnejšie ceny vstupeniek. Po tom, ako belasí na žrebe spoznajú súpera, bude cena vstupenky rásť, a to aj podľa atraktivity nášho osemfinálového protivníka.

(bak, foto skslovan.com)

VKP Bratislava oslavuje zisk prvej Trofeje Štefana Pipu v histórii

Finálový zápas Niké Superfinále Slovenského pohára žien vo volejbale priniesol víťazstvo hráčok VKP Bratislava. Kým sa ich mužskí kolegovia z tejto trofeje v minulosti tešili osemkrát, ženská zložka tohto klubu

oslavuje svoj premiérový triumf. V prvom sete začali lepšie slávistky, keď viedli 9:5 aj 15:11, ale potom sa rozohrali zverenkyne trénera Pavla Bernátha, ktoré od tohto stavu dovolili uhrať

svojmu súperovi len dva body a získali ho pre seba v pomere 25:17. Priebeh druhého setu mali hráčky VKP pod kontrolou, keď počas celého jeho trvania viedli a zakončili ho rovnakým víťazstvom

ako v prvom – 25:17. V treťom sete začali opäť lepšie volejbalistky Slávie EU, keď od stavu 5:5 odskočili hráčkam VKP a vyhrávali 12:8. Ale aj tento náskok „policajtky“ stiahli a postupne si budovali

náskok, ktorý nakoniec zvíťazili sedembodovým náskokom 25:18.

VKP BRATISLAVA – VK SLÁVIA EU BRATISLAVA 3:0 (17, 17, 18)

Pavel Bernáth, tréner VKP: „Mám fantastické pocity! Zápas sme od prvej po poslednú loptu oddreli. Vsadili sme na jednoduchú taktiku a vysoké emócie. V prvom aj treťom sete sme prehrávali, ale vďaka nim sme vývoj otočili a to podľa mňa rozhodlo. Nemáme také rozloženie síl ako Slávia EU, že by sme ju mohli zdolávať každý deň, takže o to viac to je cenné. Založili sme hru na bloku a podaní a to nám vyšlo excelentne. Zvyšok sme museli uhrať bojovnosťou. Takýto zápas nie je každý víkend a keď som hráčky burcoval, že do zápasu ideme s emóciami, nemohol som zostať „studený“ ja sám.“

(text a foto SVF)

Z každého psa môže byť priateľ Najvernejší

TV NOVINKA

Verejnoprávna Jednotka priniesla na televízne obrazovky novú docureality o psoch a ich ľudských svorkách – Najvernejší. Do domácností, kde vládne pes, prichádza nekompromisný dogkouč Juraj Ferko, ktorý nie len nastaví pravidlá, ale často identifikuje hlbší problém, ktorý sa skrýva za psom. Nastojí mier a zlepší život všetkým zúčastneným. Reláciu moderuje herec Juraj Bača, ktorý divákovi ukáže, že pes je vskutku zázračné stvorenie.

Najvernejší je formát s úprimnou ambíciou meniť veci k lepšiemu. Neprináša skreslený obraz negatívnych emócií, ale zmysluplnú myšlienku: pomôcť ľuďom spokojne žiť so svojimi psami. Diváci si pri sledovaní uvedomia, že pes je súčasťou života, a to od takých, ktoré pomáhajú a majú pracovné či terapeutické využitie, až po takých, ktoré sa pre majiteľov stali každodenným problémom, pretože k nim začali pristupovať nesprávne.

Zaujímavé aj poučné

Relácia prináša veľa inšpirácie, nastaví zrkadlo prístupu majiteľov a ponúka efektívne možnosti riešenia „psieho problému“. Dogkouč Juraj Ferko dokáže jednou vetou naformulovať jasné a funkčné pravidlo. Je fenoménom, ktorý do relácie prináša vlastný naturel. Niekoľko desiatok rokov sa venuje koučingu psov, ktorí sa pre majiteľov stávajú nezvládnuteľnými.

mi. Nastavuje hierarchiu a rieši extrémne situácie. Skúsenosti má dokonca aj s tréningom divokých zvierat. Vklad odborníka je v tomto prípade na nezaplatenie. Dáva rady, ktoré človek bežne nezíska. Psom rozumie ako málokto na Slovensku a ich majiteľov naučí správne aplikovať pokyny, ktoré pes potrebuje.

Zázračný protipól

Herec Juraj Bača je známy svojím citom a empatiou a v relácii často zastupuje diváka. Do relácie prináša protipól „super psa“, ktorý má svoju rolu a žije v prostredí, kde si ho nepo-

ľudšťujú. Psie dvojice začali dávať celej relácii nový zmysel a vytvorili priestor pre interakciu Juraja Ferka s Jurajom Bačom, ktorí sa

rodiny, kde je pes úžasným partnerom do života. Po odvysielaní prvých epizód sa stretli aj s veľmi pozitívnym ohlasom divákov.

Špeciálny formát

Docureality Najvernejší má viacero vrstiev a príbeh. Divák vidí zmenu kvality života rodiny, ktorá má na začiatku so psom veľký problém. Nie je to iba krátka návšteva. Na časovej osi sledujeme reálnu premenu psa k lepšiemu. Nie je to vymyslené, sú to skutočné psy a ich rodiny.

foto: MediaJet Group © Daša Šimeková

Najvernejší

rtvs.sk

Juraj BAČA a Juraj FERKO v novej dokureality

Každú nedeľu | 17.25 na Jednotke

rtv:
ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

:1

Medzi strednými školami vedie „zdravotka“ a škola pre nadané deti

Blížia sa dôležité termíny pre žiakov, ktorí sa chystajú na stredné školy. Prinášame prehľad kľúčových termínov. V článku nájdete dôležité informácie o podávaní prihlášok či o termínoch prijímacích pohovorov.

Prihláška na strednú školu
Termín podania prihlášky na strednú školu a termín podania prihlášky na osemročné, bilingválne a štvorročné gymnázium je v školskom roku 2022/2023 rovnaký – 20. marec 2023. Termín je záväzný pre všetkých budúcich stredoškóľakov a gymnazistov.

Koľko prihlášok môžem podať?
Novela školského zákona upravuje spôsob podania prihlášky na stredné školy a gymnáziá. Po novom bude zákonný zástupca vyplňať iba jednu prihlášku, v ktorej v poradí podľa záujmu uvedie najviac dva talentové odbory a najviac dva netalentové odbory.

Termíny prijímačiek na gymnáziá, stredné odborné školy, školy umeleckého priemyslu a konzervatóriá 2023/2024

Prvý termín 2023/2024			Druhý termín 2023/2024		
Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	2. máj 2023	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 3. máj 2023 a 28. apríl 2023	Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	11. máj 2023	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 12. máj 2023 a 15. máj 2023v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 10. máj 2023
Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa nevyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	4. máj 2023	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 5. máj 2023	Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa nevyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	9. máj 2023	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 5. máj 2023

Zverejnenie výsledkov
Riaditeľ strednej školy zverejní na výveske školy a na webovom sídle školy zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania **19. mája 2023** (v čase od 0:00 do 23:59 hod.),

Potvrdenie prijatia uchádzačom
Uchádzač alebo zákonný zástupca neplnoletého uchádzača najneskôr **do 24. mája 2023 (23:59 hod.)**, písomne potvrdí strednej škole prijatie na vzdelávanie.

Ďalší termín 2023/2024
Ďalší termín na vykonanie prijímacej skúšky na nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka okrem stredných škôl s osemročným vzdelávacím programom **je 20. jún 2023**, z organizačných dôvodov sa môže prijíma-

cia skúška skončiť 21. júna 2023.
Riaditeľ strednej školy zverejní na výveske školy a na webovom sídle školy zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania **23. júna 2023** (v čase od 0:00 do 23:59 hod.). Uchádzač alebo zákonný zástupca neplnoletého uchádzača najneskôr **do 28. júna 2023 (23:59 hod.)** písomne potvrdí strednej škole prijatie na vzdelávanie.

Najvyššie bodové hodnotenie medzi gymnáziami získala Škola pre mimoriadne nadané deti na Teplickej 7

Medzi odbornými školami obstála najlepšie Stredná zdravotnícka škola na Záhradníckej 44

Termíny prijímačiek na stredné športové školy 2023/2024

Overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania v odboroch vzdelávania sa na stredných športových školách koná v dvoch fázach:

Prvá fáza – termín overenia športového nadania	21. marec až 14. apríl 2023 pre všetky druhy športov
Druhá fáza – termín overenia zdravotnej spôsobilosti – 1. termín	2. máj 2023 v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 28. apríl 2023 a 3. máj 2023
Druhá fáza – termín overenia zdravotnej spôsobilosti – 2. termín	11 máj 2023 v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 12. máj 2023 a 15. máj 2023

Ako sa umiestnili stredné školy v rebríčkoch INEKO?
Aj tento rok zverejnil INEKO rebríčky stredných škôl. Pri gymnáziách a SOŠ zohľadňovali výsledky ako externú časť a písomnú formu internej časti maturít, mimoriadne výsledky žiakov a nezamestnanosť absolventov. Nezamestnanosť absolventov má v hodnotení pri SOŠ vyššiu váhu než v prípade gymnázií, pretože absolventi gymnázií zväčša pokračujú v štúdiu na vysokých školách. Viac o metodike sa dozviete na stránkach inštitútu.

INEKO rebríček: gymnázia v Bratislavskom kraji			INEKO rebríček: stredné školy v Bratislavskom kraji		
Názov	Okres	Celkové hodnotenie	Názov	Okres	Celkové hodnotenie
1. Škola pre mimoriadne nadané deti (Gymnázium)	Bratislava – Nové Mesto	9,6	1. SZŠ	Bratislava - Nové Mesto	8,3
2. Gymnázium Jura Hronca	Bratislava - Ružinov	9,4	2. SPŠ elektrotechnická	Bratislava - Dúbravka	7,4
3. Gymnázium (Grosslingova)	Bratislava - Staré Mesto	9,0	3. Obchodná akadémia	Bratislava - Ružinov	7,2
4. Gymnázium (Metodova)	Bratislava – Ružinov	8,1	4. Obchodná akadémia	Bratislava – Nové Mesto	7,0
5. Gymnázium Matky Alexie	Bratislava -Staré Mesto	7,5	5. Škola umeleckého priemyslu	Bratislava – Karlova Ves	6,7
6. Gymnázium L. Novomeského	Bratislava - Ružinov	7,5	6. SZŠ	Bratislava - Petržalka	6,6
7. 1. súkromné gymnázium	Bratislava - Ružinov	7,3	7. Obchodná akadémia	Bratislava - Petržalka	6,5
8. Gymnázium Malacky	Malacky	7,2	8. Súkr. SOŠ Duálna akadémia	Bratislava -DNV	6,3
9. Gymnázium Bilíková	Bratislava - Dúbravka	7,2	9. SOŠ pedagogická	Bratislava - Dúbravka	6,2
10. Gymnázium F.G. Lorcu,	Bratislava -Podunajské Biskupice	6,9	10. SPŠ strojnica	Bratislava -Staré mesto	6,1

ZŠ Tilgnerova a ZŠ Mudroňova obstáli najlepšie

Bratislavčania, ktorí uvažujú nad tým, kam dať svoje dieťa do školy, majú už v súčasnosti na výber z niekoľkých možností. Do ich rozhodovania často vstupujú aj výsledky škôl, ktoré v rebríčkoch pravidelne zverejňuje INEKO. Aj v uplynulých dňoch hodnotenia škôl rezonovali vo verejnosti. Viacerí experti však považujú porovnávanie kvality škôl na základe výsledkov žiakov v testovaníach za skreslené a nedostatočné. Akú hodnotu teda rodičom ponúkajú sme sa pýtali expertov i samotných autorov.

Publikovanie rebríčkov každoročne otvára diskusiu expertov, rodičov či samotných škôl o kvalite škôl, ako aj o význame publikovaných výsledkov. Tie vychádzajú predovšetkým z testovaní žiakov, kde najvyššiu váhu v kategórii základných škôl majú Testovania 5 a 9. Samotné INEKO však upozorňuje,

že výsledky nevypovedajú komplexne o kvalite, no môžu napomôcť pri rozhodovaní rodičov.

„Naše rebríčky umožňujú rodičom, ktorí si chcú vybrať školy aj na základe existujúcich údajov, aby mohli na tieto štatistiky prihliadnúť. Je to však iba jedno sklíčko do mozaiky - rebríčky nie sú a nemajú byť jediným faktorom pri výbere. Môžu byť užitočným pomocným ukazovateľom pri výbere školy, najmä by však mali pritiahnúť záujem verejnosti k diskusiám o kvalite škôl,“ uviedol Matej Tunega, analytik INEKO.

Pomáhajú či skresľujú?
Ak sa pozrieme bližšie na metodiku zostavovania rebríčkov, niektorí aktéri v oblasti školstva sú kritickí. Rebríčky opomínajú podstatné parametre. Ministerstvo školstva hovorí napríklad o rozdieloch v sociálnom zázemí detí. Aj preto by mali byť údaje interpretované so zvýšenou opatrnosťou.

„Výsledky žiakov sú do veľkej miery okrem formálneho vzdelávania ovplyvňované domácim zázemím detí a žiakov (napr. bohatstvo, povolanie, príjem, alebo vzdelanie rodičov). Platí však, že na Slovensku vysvetľuje socio-ekonomické zázemie vyššiu časť rozdielov vo výsledkoch v testovaní PISA než je tomu v priemere krajín OECD. Porovnávanie škôl na základe výsledkov žiakov teda môže prinášať veľmi skreslené informácie pokiaľ sa z nich vyvodzujú závery o kvalite škôl,“ informoval redakciu rezort školstva.

Na kritiku rebríčkov z radov učiteľov a expertov na vzdelávanie poukazuje aj Vladimír Burjan, pedagóg a odborník, ktorý dlhodobo pôsobí v oblasti školstva. „Zverejňovanie výsledkov škôl v podobe, v akej to robí INEKO, má pozitívna aj negatívna, pričom nie je celkom zrejme, ktoré prevažujú,“ konštatuje Burjan. Upozorňuje, že publiko-

Najlepšie výsledky v testovaniach dosiahli žiaci na Spojenej škole - ZŠ Tilgnerova.

vanie poradí škôl vytvára mylný dojem, že medzi školami prebieha súťaž v dosahovaných výsledkoch. Zdôraznil rozdielnosť úrovne žiakov na vstupe do školy. „Aj keby sme túto myšlienku na chvíľu pripustili, museli by sme zohľadňovať fakt, že jednotlivé školy majú na vstupe žiakov veľmi rozdielnej úrovne. Porovnávať školy výhradne podľa úrovne žiakov na výstupe je preto nezmyselná súťaž,“ uviedol. Dá sa však dosiahnuť, aby experti vnímali rebríčky priaznivejšie, tvrdí Burjan. „Čo ak by portál obsahoval povedzme 10 – 15 ukazovateľov o každej škole, no neumožňoval by zoradovať školy podľa týchto ukazovateľov ani podľa žiadneho celkového hodnotenia? Rodič, ktorý sa rozhoduje medzi 3 – 4 konkrétnymi školami, by sa pozrel na ich výsledky v tých ukazovateľoch, ktoré považuje za dôležité,“ vysvetľuje. Rovnako by školy podľa neho videli svoje hodnoty a mohli by

sa porovnať s konkurentmi vo svojom okolí.

Memorovať (už) nestačí
Na Slovensku rastie dopyt po školách, ktoré okrem výkonu ponúknu dieťaťu hodnoty rozvíjajúce jeho osobnosť. Peter Halák, zriaďovateľ siete škôl Felix uviedol, že víziou ich škôl je „pomôcť deťom vyrásť na dobrých, múdrych, sebavedomých a šťastných ľudí“. Tieto hodnoty považuje za dôležité a jedným dychom dodáva, že ich žiadny z existujúcich rebríčkov neseleduje.

Otvorenosť, klíma školy, kreatívne či kritické myslenie sú oprávnenými požiadavkami na školy v 21. storočí. Svedčí o tom nielen narastajúci záujem rodičov, ale aj výsledky prieskumov medzi zamestnávateľmi. Medzi zručnosťami, ktoré od svojich zamestnancov požadujú, sa stále častejšie objavuje kritické myslenie či tzv. mäkké zručnosti. „INEKO zohľadňuje len

Testovanie 5 a 9 a predmety matematiku a slovenčinu. My sa venujeme nielen všetkým predmetom, ale hlavne rozvoju logického myslenia, argumentácie, komunikácie, počúvania názorov iných. A aj vďaka mnohým projektom, ktoré naši žiaci robia, sa naučia riešiť problémy aj takého druhu, s ktorými sa ešte nestretli. Testy skúmajú najmä schopnosť opakovat' naučené postupy, ale tie už dnes vedia robiť počítače,“ skonštatoval Halák.

Výber vhodnej školy je veľmi individuálny proces a mal by byť prispôsobený potrebám konkrétneho žiaka a možnostiam rodičov. Nie vždy to najlepšie hodnotenie v rebríčku môže predstavovať aj najlepšiu voľbu pre dieťa. Preto je potrebné využiť všetky dostupné zdroje, ktoré škola a jej okolie ponúka a rozhodnúť sa podľa informácií z viacerých zdrojov.

(jp)

Rebríček škôl INEKO: Základné školy v Bratislavskom kraji

Názov	Okres	Celkové hodnotenie
1. Spojená škola - ZŠ Tilgnerova	Bratislava - Karlova Ves	9,3
2. Základná škola Kollárova	Svätý Jur	9,1
3. Základná škola Mudroňova	Bratislava - Staré Mesto	8,7
4. Základná škola Komenského	Modra	8,6
5. Základná škola Sokolíkova	Bratislava – Dúbravka	8,5
6. Základná škola Beňovského	Bratislava - Dúbravka	8,4
7. Základná škola s MŠ Za kasáňou	Bratislava – Nové Mesto	8,2
8. Základná škola Ivana Bukovčana	Bratislava -DNV	8,2
9. Základná škola Ostredková	Bratislava -Ružinov	8,2
10. Základná škola Malokarpatské nám.	Bratislava -Lamač	8,2

Na ZŠ Mudroňova mávajú pravidelne turnaj v pexese.

Umelecký riaditeľ divadla Teatro Wüstenrot, Rudolf Geri: „Chcem stále robiť veci, ktoré budú mať celospoločenský význam.“

Bratislavské hudobné divadlo Teatro Wüstenrot bolo po takmer dvadsiatich piatich rokoch nútené zmeniť svoju adresu, a tak sa pomaly udomáčuje v nových priestoroch, v Dome kultúry Ružinov. O tom, ako sa obľúbenému divadlu darí, sme sa porozprávali s jeho umeleckým riaditeľom, **Mgr. art. Rudolfom Gerim.**

Naposledy sme sa spolu rozprávali na vašej starej adrese – v budove Istropolisu, krátko pred jeho zbúraním. Ako dlho tam divadlo sídlilo?

V Istropolise sme boli skoro 25 sezón. Presnejšie 24 sezón, 25. mala začínať. Čiže štvrtstoročie, ale pozor, ja som Istropolis otváral ešte v roku 1981, s Fugarovou šou. To bolo v čase, kedy patril k najmodernejším budovám v Európe. Teda spomedzi budov na kultúrnej a spoločenskej podujatia určených. To, prečo chytil nálepku, že je to dom viac politický, než kultúrny, nikdy nepochopím. Pretože vždy bol využívaný hlavne ako kultúrna ustanovizňa.

Aktuálne sa už stretávame v priestoroch Kultúrneho domu Cultus Ružinov, kam ste sa presunuli. Prečo viedli vaše cesty práve sem?

búrať, tak som pochodil všetky kultúrne domy v Bratislave a okolí a nakoniec voľba opäť padla sem, pretože do určitej miery to tu poznám. Štruktúra Cultusu snáď najviac zodpovedá určitému divadelnému charakteru, aj keď to nie je ideálne.

Bol to vlastne o d

začiatku váš sen, založiť si vlastné divadlo?

Vôbec nie. Ja som vyštudovaný dirigent a hudobný skladateľ. Keď bola spevohra Novej Scény rozpustená, čo je už štvrtstoročie, tak som zvažoval, ako a kde budem ďalej umelecky pôsobiť. V roku 1998 som si založil živnosť a v roku 1999 bola premiéra legendárneho muzikálu Mníšky. Začal som ho študovať v Ružinove, ale premiéra bola už v Istropolise.

nejšie scény v Československu a dostať sa tam nebolo vôbec jednoduché. Potom to už bola vedomá realizácia mojich snov a plánov.

Ako hodnotíte po približne roku a pol pôsobenie v nových priestoroch a aké zmeny to pre vás predstavovalo?

V Istropolise sme boli divadlom, ktoré malo celoročnú prevádzku, no tu v Ružinove sa striedame a delíme o veľkú sálu s ďalšími divadelnými produkciami. To je ten rozdiel. Stratégia divadla sa zmenila, rozšírili sme naše zájazdové aktivity, nakoľko hracích termínov máme menej ako

v Istropolise.

Navyše, bez strechy nad hlavou bolo divadlo vyše roka...

Žiaľ, stalo sa to počas covidu. Čiže nepríjemné na tom bolo, že sme hrali mohli len počas chvíľkových covidových uvoľnení.

Registrujete odchodom zo starej adresy aj materiálne straty?

V Istropolise sme mali vlastné hľadisko, javisko.

Ako ste už naznačili, Istropolis bol, okrem iného, rozľahlý priestor, ktorý mal všetko. No tu sme vo výrazne menšom priestore. Ako ste sa tu naučili fungovať?

Je to predsa len kultúrny dom a nie divadelná inštitúcia. Kultúrny dom sa nám snažil maximálne vyjsť v ústrety. Ale napríklad kulisu máme odložené v prenajatých garážach na sídlisku. Najťažšie je prenásť výpravu z muzikálu FRIDA, ktorý sa našťastie v DK Ružinov vynikajúco uchytil - máme vyše 100 repríz. Je to pôvodný slovenský muzikál, ktorý som napísal s Danom Hevierom a Karolom Vosátkom. Sme v princípe ešte stále v čiastočnom provizóriu, ale žijeme, a to je to podstatné.

Takže ešte sa tu ako doma necítite?

Zvykáme si, cesta späť je nemožná.

Kedy sa tu budete vedieť cítiť ako doma?

Keď ma tu začnú viac navštevovať múzy. Chcem stále robiť veci, ktoré budú mať celospoločenský význam.

Takže vaša umelecká duša sa tu začína udomáčať pomalšie?

Nie každý priestor je vhodný na to, aby sa človek vedel do seba uzavrieť a vyprodukovať niečo, čo má hlavu a pätu. Aj pri poslednej premiére hry Pozvánka bolo pre mňa najťažšie skoncentrovať sa a začať písať hudbu a texty piesní. No postupne sa udomáčujem.

A čo diváci, nerobilo im problém nájsť si vás?

Na začiatku to bolo veľmi ťažké, pretože divák je pre nás najdôležitejší. Bolo potrebné dať všetkým na známosť, kde nás nájdú. No keďže dlhodobo ponúkame kvalitné divadelné a hudobné programy, diváci nám ostali verní.

Vy osobne by ste im ako dirigent chceli ponúknuť aj niečo viac?

Okrem divadelných aktivít sa ma mnohí ľudia pýtajú, kde ma môžu vidieť dirigovať. Tak teda pozývam: 18. mája 2023 budem dirigovať Symfonický orchester Slovenského rozhlasu. Veľký

koncert v operetnom štýle, ktorý bude ku Dňu matiek. Bude tam vystupovať Tereza Mátlová a Martin Gyimesi. No a rád by som tento žáner vrátil aj sem, do DK Ružinov, lebo je tu tá spomínaná orchestrálna jama. Problém je v tom, že takýto žáner – opereta, je veľmi nákladný, a bude to vyžadovať podporu z ministerstva kultúry a z mesta. Ale snažím sa operetu držať pri živote aspoň v externom prostredí. Jednoducho, bez umenia, bez divadla a dirigovania, neviem žiť.

V minulosti ste sa opere venovali aktívne?

Operete aj muzikálu som sa profesionálne venoval doma aj v zahraničí. Dirigoval som množstvo titulov, od Čardášovej princeznej, až po muzikál Dracula. Teatro Wüstenrot

s úspechom roky uvádzalo titul Opereta na cestách, kde účinkovali bývalí sólisti spevohry Novej scény a výnimočný Violín Orchestra Bratislava. Preto zvažujem, či by nebolo rozumné opäť tento operetný žáner obnoviť v DK Ružinov. Orchestrálna jama by teda už bola...

Plánov máte veľa, a tak, ako vidíte budúcnosť divadla?

Vidím ju vo výbornej zábave a v dobrej atmosfére. Divadlo Teatro Wüstenrot je garanciou úsmevu, čo bol niekoľko rokov náš slogan a môžeme v ňom pokračovať. Dnes si myslím, že najhoršie máme za sebou. Tešíme sa z nových priestorov a našich divákov.

(vt)

Pozvánky na predstavenia:

13.marec – komédia Pozvánka

Daniel (Martin Mňahončák) je úspešný, bohatý, sebavedomý muž, renomovaný advokát, ale neverný. Má všetko – luxusný byt, inteligentnú ženu ale aj milenkú. Aby to tak zostalo a nestratil svoje pohodlie, vymyslí si imaginárneho priateľa Karola (Majo Labuda), s ktorým často trávi dlhé večery. Až do chvíle, keď mu jeho žena (Zuzana Tlučková) navrhne, aby ho pozval na večeru. Daniel je v pasci a zostáva mu jediné riešenie, najatť si na jeho rolu neznámeho muža. Ukáže sa však, že to nebol ten najlepší nápad.

15.marec - 80. narodeniny Jožka Černého

Legendárny spevák ľudových piesní si za svoju tvorbu vyslúžil pomenovanie „Kráľ ľudových piesní“. Srdečné tóny ľudovej hudby sprevádzané dynamickou cimbalovou skupinou Gracia. Jožka Černý je spevák, ktorý spieva svojím srdcom. Má neobvyklý rozsah a farbu hlasu a piesne v jeho podaní sa stali legendami – Za tú horú, za vysokú, Kedyž sem šiel z Hradišťa, atď... GRACIA spolupracuje s Jožkom Černým už takmer 20 rokov. Nástrojové obsadenie súboru vychádza z tradície moravskej ľudovej hudby: klarinet, husle, viola, kontrabas a cimbal. Výsledkom tejto inštrumentálnej zostavy je bohatá hudobná farebnosť. Prelínajú sa rozmanité hudobné štýly interpretované prostredníctvom hudobnej tradície našich predkov.

27. marca – komédia Milenec

Brilantná komédia svetoznámeho amerického autora Neila Simona, Last of Red Hot Lovers, vtipným spôsobom prevedie diváka svetom plným nástrah, ktoré čakajú na muža po 22 ročnom manželstve. Hlavný hrdina, usadený majiteľ reštaurácie (Martin Mňahončák), už nedokáže odolávať pokušeniu a vyberie sa na cestu do sveta milostných románov. Rozhodne sa čeliť nástrahám zakázanej nemanželskej lásky. Objektom jeho túžob sa postupne stávajú tri atraktívne ženy (Karin Haydu, Mirka Gális Partlová/Natália Puklušová, Dominika Žiaranová), s ktorými sa dostáva do víru komických aj pikantných situácií. Nezastaviteľný podprahový boj o nadvládu jedného alebo druhého pohlavia v spoločnosti autor dokonale zachytil no nechal na diváka nech si určí svojho víťaza.

Záber z predstavenia Milenec.

Kedysi som bol šéfdirigentom Novej Scény v Bratislave, a tá keď išla svojho času do prestavby, tak náhradný priestor pre Novú Scénu bol práve DK Ružinov. Výhodou bolo, že je tu aj orchestrálna jama, čiže sa sem vošiel celý orchester. Keď začali Istropolis

Takže takmer 25 divadelných sezón v Istropolise bolo skôr niečo ako náhoda či šťastie?

To, že sa dostanem do Istropolisu a že vytvorím kamenné divadlo, to bolo šťastie. Istropolis vtedy patril medzi najvýznam-

Padlo za obeť veľké množstvo kulis, rekvizít, ktoré nebolo kam dať. Neboli peniaze na to, aby sa to vyskladnilo a uskladnilo. Bez akejkoľvek finančnej pomoci alebo náhrady škody od štátu, mesta alebo majiteľa budovy.

Bratislavský petang patrí k najlepším na Slovensku

Od roku 2002 v hlavnom meste pôsobí Slovenský petangový amatérsky klub (SLOPAK), ktorého členovia cestujú aj po svetových turnajoch a zbierajú na nich prestížne ocenenia. Kto ku nám „pétangue“ priviedol a vypracoval na súťažnú úroveň, nám porozprával Jozef „Džuzy“ Karácsony, vrchný radný klubu SLOPAK.

Aká je história hry pétangue – po našom petangu na Slovensku, respektíve v Bratislave?

Pétangue sa na Slovensko dostal z dovolenkových destinácií Francúzska, Španielska, Talianska, Chorvátska a pod. Prvý oficiálny pétangue turnaj na Slovensku usporiadala Slovensko-Francúzka obchodná komora, kde pracoval náš kamarát Bruno Fernández. Účastníkom tohto podujatia, ktoré sa uskutočnilo približne pred dvadsiatimi rokmi, bol aj pán Ľuboš Šedivý a on rozbehol aj so svojimi synmi a manželkou aktivity, vďaka ktorým vnímame súčasný

organizovaný pétangue na Slovensku. V roku 2002 založil Slovenský petangový amatérsky klub – náš SLOPAK a postupne začali vznikať ďalšie kluby v Bratislave, v Šali, v Pezinku, v Lučenci, v B. Bystrici, v Košiciach, v Martine, v Trebišove, v Michalovciach, v Žiline a inde.

Vy sám ste úspešným hráčom, a tak, trvalo dlho, kým sa vám v petangu začalo dariť?

Pred približne desiatimi rokmi som ani nevedel, čo je to petang. No práve cez Ľuboša Šedivého, ktorý mi vysvetlil princíp hry, sa mi to zapáčilo a podarilo sa mi postupne prepracovať na predné priečky nášho petangového rebríčka, kde sa v prvej dvadsiatke, nachádza šesť obyvateľov mestskej časti Bratislava – Rusovce. Možno aj vďaka našim skromným ihriskám v areály bývalého domu Záhradkárov, práve v tejto MČ.

Ktorí hráči z Bratislavy sú teda tí najúspešnejší?

Trochu vám priblížim poradie v aktuálnom rebríčku: na 2 mieste Miško Volári – náš bývalý člen, 3. miesto Jozef Karácsony

- Slopak, 15. Janette Méry – bývalý člen, 16. Mária Jajciová – Slopak, 18. Jozef Méry – Slopak, 25. Peter Anger – Slopak.

Ak by sa ku vám chcel pridať nový hráč, tak prijímate nových členov klubu? Členstvo v našom klube je zatiaľ otvorené pre každého, kto splní podmienky. Teda uhradí členské a prejde hlasovaním členov klubu. Momentálne je nás v klube 23, či už aktívnych alebo sympatizantov.

Potrebuje mať hráč

pétangue nejaké špeciálne predpoklady, prípadne dobrú kondíciu?

Hra, zábava a šport, majú k sebe veľmi blízko. Petang možno „hrať“ tak isto, ako iné športy. Teda rekreačne, ale aj výkonnostne. Podľa toho, ako sa mu chcete venovať. V našich podmienkach je to vždy na amatérskej báze. No na taký kvalitnejší 6 – 10 hodinový turnaj predsa len dáky

ten základ – rozumej kondičku, potrebujete. Ale na druhej strane ho skutočne môže hrať každý!

Kde sa človek dozvie o tom, ako sa môže stať členom vášho klubu, prípadne informácie o tom, kde budete najbližšie hrať?

Slovenský petang má svoju stránku SFP (Slovenská federácia petangu) a aj náš klub má svoju stránku: www.slopak.sk, kde sa ľahko získajú informácie o dianí v klube, o pravidlách petangu, o kontaktoch, o možnostiach prihlásiť sa na rôzne turnaje. Či už naše slovenské, ale aj medzinárodné. Nájdete tam aj kalendár podujatí a mnoho ďalších informácií.

Akým spôsobom sa hráč petangu prepracuje na svetovú úroveň?

Slovenskí hráči sa môžu pravidelne zúčastňovať významných podujatí, ako sú majstrovstvá Európy a sveta, pokiaľ vyhrajú domáce kvalifikačné súťaže v jednotlivých kategóriách mužov, žien, junior, veteráni. Tak isto existujú

tieto súťaže aj pre jednotlivcov, v mixoch – žena a muž a v tzv. precíznej streľbe, ako aj v teamovej súťaži klubov. Samozrejme, toto je možné len za predpokladu, že vyhráte domáce kvalifikačné šampionáty.

Aké najväčšie úspechy máte za sebou a môžu naši hráči vôbec konkurovať tým svetovým?

Nám sa podarilo získať medaile na ME v Monacu – striebro, v Dánsku – bronz, postup do elitnej osmičky v Bulharsku. Napriek týmto pekným úspechom sa ťažko môžeme porovnávať so „svetom“, kde krajiny ako Francúzsko, Taliansko, Španielsko či Thajsko majú 10 až 100 tisíc registrovaných hráčov a ďalšie tisíce hrajú rekreačne.

Aká je vaša športová vízia na tento rok?

Slovenská základňa má približne 300 registrovaných hráčov, ale pribúdame. Máme už niektoré turnaje na tento rok naplánované, chceme sa zúčastniť aj majstrovstiev Slovenska vo viacerých kategóriách, ale u nás stále platí zásada, že „ide o hru“ a pekný deň strávený v spoločnosti priateľov.

(vt)

Pravidlá hry petang

Pétangue môžu proti sebe hrať:

- dve družstvá po 3 hráčoch (tzv. triplettes) – kde každý má 2 gule
- dve družstvá po 2 hráčoch (doublettes) – každý 3 gule
- jeden hráč proti jednému (tete a tete) – každý 3 gule

Guľa musí byť kovová, oficiálne rozmery:

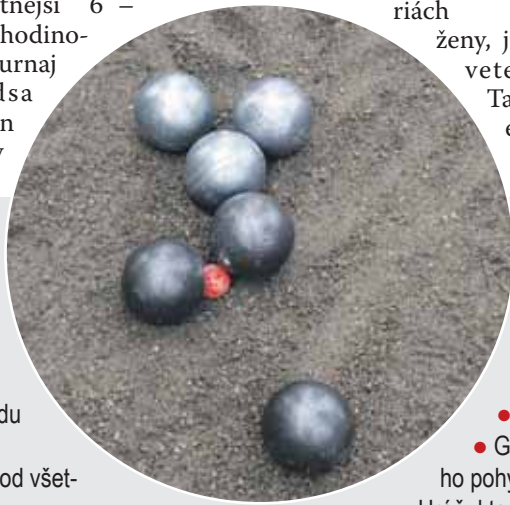
- priemer gule je v intervale 7,05 cm (min.) až 8,00 cm (max.)
- hmotnosť gule v rozmedzí od 0,650 (min.) do 0,800 kg (max.)

Cieľ (čiže „but“, „cochonette“, „košonek“) môže byť výhradne z dreva. Priemer musí byť medzi 25 až 35 mm. Farebný náter je povolený. Pétangue sa praktikuje na všetkých terénoch. Po schválení povrchu organizačným výborom a rozhodcami sú hráči povinní sa stretnúť na určenom povrchu. Pre národné šampionáty a medzinárodné súťaže platí minimálny rozmer ihriska 4 x 15 m. Pri ostatných súťažiach môžu byť po vzájomnom dohovore tieto parametre zmenené. Pri rekreačnej hre sa ihriská nevyznačujú. Zápas sa hrá do dosiahnutia 13-tich bodov jednou stranou. V skupinách je možné hrať skrátenú hru do 11-tich bodov. Za bod sa považuje každá guľa, ktorá je po ukončení hry bližšie košonku, než prvá najbližšia guľa súpera. Košonek sa vyhazuje z miesta hodu vyznačeného krúžkom na povrchu. Rozmer kruhu musí byť taký, aby sa do neho skryli obe chodidlá (0,35 – 0,50 m priemer) a musí byť vzdialený min 1 m od všetkých prekážok či hraníc ihriska. Kruh hodu sa vyznačuje okolo predchádzajúcej polohy košonku v minulej hre. Nohy musia byť pri hode vnútri kruhu, nesmú sa ho dotýkať ani jej presahovať, ani nesmú opustiť povrch terénu až do doby pokiaľ je hodená guľa či košonek v pohybe. Žiadna iná časť tela sa nesmie dotýkať zeme vo vnútri kruhu.

Aby bolo vhoďenie košonku platné (sú na to 3 pokusy), musia byť splnené nasledujúce podmienky:

- vzdialenosť košonku z miesta hodu musí byť medzi 6 a 10 metrami.
- miesto hodu musí byť najmenej 1 m od všetkých prekážok, i od hraníc ihrisk.
- košonek po dopade nesmie byť bližšie než 1 m od všetkých prekážok a od hraníc vymedzujúcich ihrisko.
- košonek musí byť z miesta hodu viditeľný.

Pokiaľ je hodený košonek zastavený rozhodcom, divákom, hráčom, zvieraťom, či akýmkoľvek mobilným predmetom je neplatný a hod sa musí opakovať, bez toho aby sa samozrejme počítal do 3 pokusov. Po odhodení košonku je zakázané odstraňovanie či premiestňovanie akýchkoľvek prekážok na hracej ploche. Samozrejme v každom prípade hráč môže upraviť jamku, ktorá vznikla pri hodení niektorej z predchádzajúcich gulí. Košonek je vrátený na pôvodné miesto pokiaľ je predtým posunutý neúmyselným rozhodcom, hráčom, zvieraťom, divákom, guľou mimo hru či pochádzajúcich z inej hry či inými mobilnými predmetmi. Prvú guľu hádže družstvo, ktoré hádzalo aj košonek. Je to to družstvo, ktoré v predchádzajúcej hre zvíťazilo. Pre hod guľou platia rovnaké pravidlá ako pre košonek. Žiadna už vhoďená guľa sa nesmie hádzať znovu, pokiaľ nie je jej pohyb zmenený guľou zo susedného ihriska, divákom atď. Guľa i košonek, ktorý opustí v priebehu hry ihrisko je platný v jeho novom postavení, okrem situácie citovaných v bode 9 a 16. Pokiaľ je ihrisko ohraničené pevnými bariérami, musí sa vyznačiť i tzv. „územie straty“, a to min. 30 cm od pevnej bariéry smerom dovnútra ihriska (iba u oficiálnych ihrísk). Guľa je anulovaná, keď sa ocitne v „územi straty“ aj keď sa odrazí a vráti späť do ihriska. Ostatné gule, ktoré pri ceste späť eventuálne posunie, sa vracajú na svoje pôvodné miesto. Guľa náhodne zastavená divákom či rozhodcom je platná tam, kde sa zastaví. Ak ju zastaví člen družstva, ktorému

patrí je anulovaná. Ak ju zastaví súper sú možnosti, z ktorých si môže družstvo, ktoré guľou hodilo vybrať:

- Guľa zostane tam, kde sa zastavila
- Guľa sa posune v smere jeho pôvodného pohybu, v rámci ihriska.
- Hráč, ktorý guľu zastaví úmyselne je diskvalifikovaný, i celé družstvo z tejto časti hry.
- Guľa, ktorá je po zastavení náhodou premiestnená je navrátená späť.

Pre zamedzenie dohadov je lepšie gule po dopade označiť (ich polohu napr. ryhou do piesku), inak konečné rozhodnutie je na rozhodcovi.

Pokiaľ hráč zahrá cudziu guľu, je tato platná, ale musí byť nahradená guľou vlastnou. Pri recidíve je priebeh tejto hry anulovaný. Je povolené z dôvodu merania dočasne odstrániť gule, ale len po ich predchádzajúcom označení. Premeriavať môže len družstvo ktoré je v hre na rade. Rozhodca môže kedykoľvek. Po ukončení hodov (hry) sú všetky gule ktoré sú odstránené pred sčítaním neplatné, pokiaľ neboli označené. **Pokiaľ dve gule, každá patriaca inému družstvu sú rovnako ďaleko od košonku nastávajú tri možnosti:**

- Pokiaľ žiadne družstvo už nemá gule, hra sa anuluje.
- Pokiaľ má guľu len jedno družstvo pokračuje v hre.
- Pokiaľ majú gule obidve družstvá, hádžu striedavo každý jednu až do rozhodnutia.
- Pokiaľ sa ani tak nerozhodne, hra sa anuluje.

Družstvo je povinné započítať hru do 5-tich minút od vyhlásenia začiatku zápasu. Pokiaľ nie je kompletne, je povinné začať aj bez chýbajúcich členov, bez toho, aby malo k dispozícii jeho gule. Pokiaľ sa hráč dostaví neskôr, môže zasiahnuť až do ďalšej hry.

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

